

Kontakty z Mediami
i Informacja

Sąd Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 52/21
Luksemburg, 14 kwietnia 2021 r.

Wyroki w sprawach T-378/20
Ryanair DAC/Komisja i T-379/20 Ryanair DAC/Komisja

Środki pomocy wdrożone przez Szwecję i Danię na rzecz SAS z tytułu szkód wynikających z odwołania lub reorganizacji lotów w następstwie pandemii Covid-19 są zgodne z prawem Unii

Ze względu na to, że SAS posiada znacznie większy udział w rynku niż udziały jego najbliższego konkurenta w tych dwóch państwach członkowskich, pomoc nie stanowi niezgodnej z prawem dyskryminacji

W kwietniu 2020 r. Dania i Szwecja zgłosiły Komisji dwa odrębne środki pomocy na rzecz spółki SAS AB, z których oba miały postać gwarancji obejmującej odnawialną linię kredytową w wysokości maksymalnej 1,5 mld koron szwedzkich (SEK)¹. Środki te miały na celu częściowe naprawienie SAS szkód wynikających z odwołania lub reorganizacji jego lotów w następstwie wprowadzenia ograniczeń w zakresie przemieszczania się w kontekście pandemii Covid-19.

Decyzjami z dnia 15 kwietnia 2020 r.² i z dnia 24 kwietnia 2020 r.³ Komisja zakwalifikowała zgłoszone środki jako pomoc państwa⁴ zgodną z rynkiem wewnętrznym na podstawie art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE. Zgodnie z tym przepisem pomoc mająca na celu naprawienie szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi jest zgodna z rynkiem wewnętrznym.

Przewoźnik lotniczy Ryanair wniósł skargi o stwierdzenie nieważności tych decyzji, które jednak zostały oddalone przez dziesiątą izbę Sądu Unii Europejskiej. Izba ta potwierdziła w tym kontekście pierwszy raz zgodność z prawem indywidualnych środków pomocy przyjętych w celu przeciwdziałania konsekwencjom pandemii Covid-19 w świetle art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE⁵.

Ocena Sądu

Sąd oddalił w pierwszej kolejności zarzut dotyczący niezgodności przyznanej pomocy z rynkiem wewnętrznym z tego powodu, że przeznaczona jest ona na naprawienie szkód poniesionych przez pojedynczą spółkę. W tym względzie Sąd wyjaśnił, że zgodnie z art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE pomoc może być przeznaczona na naprawienie szkód spowodowanych zdarzeniem nadzwyczajnym, nawet jeżeli korzysta z niej tylko jedno indywidualne przedsiębiorstwo, bez naprawienia wszystkich

¹ Środek pomocy przyjęty przez Szwecję stanowi pomoc indywidualną, którą Szwecja postanowiła przyznać SAS jako spółce kwalifikującej się do systemu gwarancji obejmujących pożyczki mającego na celu wsparcie wszystkich szwedzkich przewoźników lotniczych w ramach pandemii Covid-19, który został zgłoszony przez Szwecję Komisji przed dniem zgłoszenia indywidualnego środka pomocy i zatwierdzony przez nią w dniu 11 kwietnia 2020 r. na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE.

² Decyzja Komisji C(2020) 2416 final w sprawie pomocy państwa SA.56795 (2020/N) – Dania – Naprawienie szkód wyrządzonych SAS przez pandemię Covid-19.

³ Decyzja Komisji C(2020) 2784 final w sprawie pomocy państwa SA.57061 (2020/N) – Szwecja – Naprawienie szkód wyrządzonych SAS przez pandemię Covid-19.

⁴ Zgodnie z art. 107 ust. 1 TFUE.

⁵ W wyroku z dnia 17 lutego 2021 r., Ryanair/Komisja, [T-259/20](#) (zob. również komunikat prasowy nr [17/21](#)), Sąd przeprowadził analogiczne badanie zgodności z prawem systemu pomocy państwa przyjętego przez Francję w celu przeciwdziałania konsekwencjom pandemii Covid-19 na francuskim rynku transportu lotniczego. W wyroku z dnia 14 kwietnia 2021 r., Ryanair/Komisja, [T-388/20](#) (zob. również komunikat prasowy nr [53/21](#)), Sąd zbadał inny indywidualny środek pomocy na podstawie art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE.

szkód spowodowanych tym zdarzeniem. W konsekwencji **Komisja nie naruszyła prawa z tego tylko powodu, że ze środków pomocy na rzecz SAS nie skorzystali wszyscy poszkodowani przez pandemię Covid-19.**

W drugiej kolejności Sąd oddalił zarzut Ryanaira kwestionujący proporcjonalność środków pomocy względem szkód wyrządzonych SAS przez pandemię Covid-19. Sąd przypomniał najpierw, że art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE pozwala jedynie na naprawienie szkód gospodarczych spowodowanych bezpośrednio klęskami żywiołowymi lub innymi zdarzeniami nadzwyczajnymi. Niemniej jednak, **ze względu na ewolucyjny charakter pandemii i perspektywiczny siłą rzeczy charakter oszacowania szkody spowodowanej przez nią SAS, Komisja przedstawiła wystarczająco dokładnie metodę obliczeniową oszacowania tej szkody, która pozwala uniknąć ryzyka ewentualnego przeszacowania**⁶. W tym kontekście Sąd podkreślił ponadto, że Dania i Szwecja zobowiązały się przeprowadzić ocenę ex post szkody faktycznie poniesionej przez SAS, najpóźniej do dnia 30 czerwca 2021 r., i zażądać w danym przypadku od SAS zwrotu pomocy przekraczającej tę szkodę, z uwzględnieniem całej pomocy, jaka może zostać przyznana SAS z powodu pandemii Covid-19, w tym pomocy przyznanej przez organy zagraniczne.

W trzeciej kolejności Sąd oddalił zarzut dotyczący rzekomego naruszenia zasady niedyskryminacji. Pomoc indywidualna wprowadza bowiem ze swej natury różnicę w traktowaniu, a wręcz dyskryminację, która jest nierozzerwalnie związana z indywidualnym charakterem tego środka. Twierdzenie, że taka pomoc jest sprzeczna z zasadą niedyskryminacji, sprowadza się tym samym do systematycznego podważania zgodności z rynkiem wewnętrznym każdej pomocy indywidualnej, podczas gdy prawo Unii zezwala państwom członkowskim na przyznanie takiej pomocy, pod warunkiem że są spełnione wszystkie przesłanki ustanowione w art. 107 TFUE.

Ponadto, nawet przy założeniu, że różnica w traktowaniu ustanowiona rozpatrywanymi środkami może zostać zrównana z dyskryminacją na podstawie tej zasady, może ona być uzasadniona, jeżeli jest konieczna, odpowiednia i proporcjonalna do osiągnięcia zgodnego z prawem celu. Podobnie, ponieważ Ryanair odwołuje się również do art. 18 TFUE, Sąd zaznaczył ponadto, że postanowienie to zakazuje wszelkiej dyskryminacji ze względu na przynależność państwową w zakresie stosowania traktatów bez uszczerbku dla postanowień szczególnych, które one przewidują. Ze względu na to, że art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE należy zdaniem Sądu do postanowień szczególnych przewidzianych w traktatach, dalsze badanie rozpatrywanych środków prowadził on na tej podstawie.

W tym względzie Sąd potwierdził z jednej strony, że cel rozpatrywanych środków spełnia warunki ustanowione w art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE, gdyż faktycznie zmierza on do częściowego naprawienia szkód wyrządzonych SAS zdarzeniem nadzwyczajnym, a mianowicie pandemią Covid-19. Sąd stwierdził, z drugiej strony, że **różnica w traktowaniu na korzyść SAS jest odpowiednia do osiągnięcia celu tych środków i nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tego celu, mając na uwadze, że SAS posiada największy udział w rynku w Danii i w Szwecji i że udział ten jest znacznie większy niż udziały jego najbliższych konkurentów w obu tych krajach.**

W czwartej kolejności Sąd zbadał decyzje Komisji w świetle swobody świadczenia usług i swobody przedsiębiorczości. W tych ramach Sąd zaznaczył, że **Ryanair nie wykazał, w jaki sposób wyłączny charakter środka pomocy może zniechęcać go do podjęcia działalności w Danii lub Szwecji** lub świadczenia usług z i do tych krajów.

W sprawie T-379/20 Sąd stwierdził ponadto, że środek pomocy zgłoszony przez Szwecję jest subsydiarny wobec szwedzkiego systemu pomocy przyjętego na podstawie art. 107 ust. 3

⁶ Komisja wskazała rozmiar szkody poniesionej przez SAS jako odpowiadający „utracie wartości dodanej”, którą stanowi różnica między dochodami w okresie od marca 2019 r. do lutego 2020 r. a dochodami w okresie od marca 2020 r. do lutego 2021 r., od której zostały odjęte z jednej strony nieponiesione koszty zmienne, które obliczono w oparciu o koszty poniesione od marca 2019 r. do lutego 2020 r., a z drugiej strony marżę zysku odnoszącą się do utraty dochodu. Wysokość szkody została oszacowana tymczasowo z uwzględnieniem spadku ruchu lotniczego pomiędzy 50 a 60% w okresie od marca 2020 r. do lutego 2021 r. względem okresu od marca 2019 r. do lutego 2020 r. i odpowiada kwocie od 5 do 15 mld SEK.

lit. b) TFUE w celu zaradzenia poważnym zaburzeniom w gospodarce Szwecji spowodowanym przez pandemię Covid-19⁷. Sąd oddalił jednak argument dotyczący tego, że środek ten nie może mieć z tego powodu na celu zaradzenia zdarzeniu nadzwyczajnemu w rozumieniu art. 107 ust. 2 lit. b) TFUE. Sąd wyjaśnił w tym względzie, że traktat FUE nie sprzeciwia się równoległemu stosowaniu art. 107 ust. 2 lit. b) i art. 107 ust. 3 lit. b) TFUE, pod warunkiem że spełnione są warunki określone w każdym z tych postanowień. Ma to miejsce w szczególności wtedy, gdy okoliczności powodujące poważne zaburzenia w gospodarce wynikają ze zdarzenia nadzwyczajnego.

Sąd oddalił wreszcie jako bezzasadne zarzuty dotyczące rzekomego naruszenia obowiązku uzasadnienia i stwierdził, że nie ma konieczności badania zasadności zarzutu dotyczącego naruszenia praw proceduralnych wynikających z art. 108 ust. 2 TFUE.

UWAGA: Odwołanie od orzeczenia Sądu, ograniczone do kwestii prawnych, może zostać wniesione do Trybunału w terminie dwóch miesięcy i dziesięciu dni od dnia zawiadomienia o tym orzeczeniu.

UWAGA: Celem skargi o stwierdzenie nieważności jest doprowadzenie do uznania za nieważne aktów instytucji Unii, które są sprzeczne z prawem Unii. Państwa członkowskie, instytucje wspólnotowe oraz jednostki mogą, pod pewnymi warunkami, wnieść skargę o stwierdzenie nieważności do Trybunału Sprawiedliwości lub Sądu. Jeżeli skarga jest zasadna, stwierdza się nieważność aktu. Instytucja, której to dotyczy, powinna zaradzić ewentualnej próżni prawnej spowodowanej nieważnością tego aktu.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Sądu.

Pełny tekst wyroków ([T-378/20](#) i [T-379/20](#)) jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793

Nagranie wideo z ogłoszenia wyroku jest dostępne przez „[Europe by Satellite](#)” 📡 (+32) 22964106

⁷ W wyroku z dnia 17 lutego 2021 r., Ryanair/Komisja, [T-238/20](#) (zob. również komunikat prasowy [nr 16/21](#)) Sąd oddalił skargę Ryanaira na decyzję Komisji stwierdzającą zgodność tego szwedzkiego systemu pomocy z rynkiem wewnętrznym.